

Kostnad-nytte av å teste ut hurtigtester ved store arrangement

Konsert- og festivalbransjen, og andre, har foreslått bruk av hurtigtester som tiltak for å kunne gjennomføre arrangement med lav risiko for smittespredning. Dette er også foreslått som alternativ til koronasertifikat for uvaksinerte for tilgang til større arrangementer i forbindelse med gjenåpningen. De siste månedene er det gjennomført en serie større «testarrangement» i Europa der negativ hurtigtest har vært brukt som adgangskriterium. Hurtigtester brukes også i økende grad for å gi adgang til utesteder o.l., blant annet i Danmark.

Det er likevel usikkerhet rundt hvor effektivt slike hurtigtester fanger opp smittefarlige personer, og i Norge har vi så langt i liten grad åpnet for slik bruk av hurtigtester. Det foreslåtte prosjektet er en forskningsbasert evaluering av om hurtigtester effektivt fanger opp personer som representerer smittefare ved ansamlinger av mennesker. I motsetning til testarrangementene som er gjennomført tidligere, vil vi her inkludere en kontrollgruppe, grundig testing av deltakere i etterkant, og et tilstrekkelig antall deltakere til å kunne langt sikrere konklusjoner.

Totale kostnader for hele prosjektet er 32 millioner fordelt på konsertproduksjonen (fem konserter totalt) og forsknings- og smitteverntiltak. Prosjektet vil bli finansiert gjennom billettinntekter, sponsorinntekter, egeninnsats og søknad til HOD og KUD om til sammen ca. 14 mill. I tillegg er det søkt om at utgiftene til PCR-analysene blir dekket av gjeldende refusjonsordning (HELFO). De høye kostnadene er primært knyttet til hurtigtester, gjennomføring og analyse av PCR-tester for inntil 30.000 personer.

Prosjektet er relativt kostbart, og vi vil her drøfte kostnadene opp mot nytten ved gjennomføring av prosjektet. Vi har ikke utført kvantitative analyser, men diskuterer faktorene som trekker i positiv og negativ retning. De viktigste faktorene som påvirker forholdet mellom kostnader og nytte, er hva resultatene viser, og hvor raskt samfunnet kommer tilbake i normalt gjenge igjen – i Norge og i resten av verden.

Samfunnsnyttene vil kunne være:

i) Studien vil kunne bidra til å fremskynde gjenåpning av kulturlivet

Dersom resultatene gir gode holdepunkter for at hurtigtesting er et effektivt tiltak for å begrense smittespredning, kan gjenåpningen av kultursektoren gå raskere enn den ellers ville gjort. Det vil i så fall innebære en vesentlig samfunnsøkonomisk gevinst. Det utbetales store beløp til kultursektoren gjennom statlige kompensasjonsordninger, og vi antar at innsparingene vil være betydelige dersom kulturarrangement kan gjennomføres med tilnærmet normale publikumstall. En forutsetning er at resultatene fra prosjektet foreligger i god tid før Norge fungerer som normalt igjen, uten antallsbegrensninger ved arrangement. Resultatene anslås å foreligge medio juli. Det er usikkert hva tidspunktet for full gjenåpning av Norge blir. Dersom alt er tilbake til det normale i løpet av august, vil nytteverdien av prosjektet være liten for Norge, uavhengig av hva resultatene viser.

Et resultat som viser god effekt, vil også bidra til å gi en økt kunnskap om den risikoreduserende effekten av bruk av adgangstest som alternativ til koronasertifikat. Dette er foreslått som et tiltak i gjenåpningsfasen for å kunne øke antall deltakere på arrangementer. I tillegg vil testarrangementet fungere som en pilot for andre aktører, og vil bidra med verdifulle praktiske erfaringer rundt selve bruken av hurtigtest før arrangement.

Skulle resultatene vise at hurtigttesting ikke er et effektivt virkemiddel, vil det være lite å hente fra prosjektet for kultursektoren. Dette vil likevel være kunnskap med potensielt svært stor samfunnsnytte ved at man da vil unngå å innføre et tiltak som i verste fall gir økt smittespredning.

Dersom resultatene er inkonklusive, vil prosjektet ha liten praktisk nytte. Det kan f.eks. skje dersom det viser seg at forekomsten av smittede blir så lav at det ikke er mulig å trekke noen konklusjon om nytten av hurtigttestingen.

ii) Studien vil bidra med kunnskap av global interesse og verdi

Dersom resultatene tyder på at hurtigttesting er – eller ikke er – et effektivt virkemiddel, men kommer for sent til å være av praktisk nytte med tanke på gjenåpningen, vil prosjektet neppe være bortkastet. Resultatene vil fortsatt kunne være av stor nytte i de deler av verden der de ikke vil være i mål med vaksinerings av befolkningen på lang tid. Dessuten kan resultatene ha en viss overføringsverdi ved framtidige epidemier med sammenliknbare smittestoff (luftveisvirus der en har både PCR-tester og antigen-hurtigttester).

I denne typen prosjekt vil det være svært vanskelig å anslå sannsynligheten for de forskjellige scenariene i forkant, og prosjektet må dermed eventuelt gjennomføres med en betydelig usikkerhet knyttet til forholdet mellom kostnad og nytte. Selv om prosjektet potensielt kan medføre innsparinger mange ganger eget budsjett dersom resultatene medfører at kultursektoren kan gjenåpne tidligere enn ellers, vil det være reelle risikofaktorer (f.eks. knyttet til rekruttering eller manglende smitte) for at prosjektet ikke har den ønskede samfunnsnytt. En vanskelig målbar gevinst som likevel kan være av en viss betydning, er at prosjektet kan bidra til positiv "giv" i både bransje og befolkning, etter lang tid med nedstenging.

Det er planlagt fem konsertarrangementer i prosjektet. Prosjektgruppen vil etter det første arrangementet kunne gjøre en totalvurdering av om prosjektet skal videreføres eller termineres. Det vil være en vurdering av i hvilken grad det er realistisk at prosjektet vil lede til verdifulle resultater eller ei, f.eks. ved at rekrutteringen av deltakere blir lav (f.eks. fordi prosjektet kommer sent i gang og vaksinerings av målgruppa er kommet langt), eller fordi smittenivået i samfunnet synker radikalt). En vil da kunne avblåse hele eller deler av gjennomføringen, og dermed redusere kostnadene i betydelig grad.